

Фитна қачон бошланган ва қаердан келади?

Image not found or type unknown

15:00 / 26.02.2024 3941

هُنَعُ هَلَلَا يَضَرَّهَ فِي دُحْ نَع
هُلَلَا يَضَرَّ رَمْعَ دُنْعَ أَنْكَ بَلَّاق
عَمَّ سَمُ كَيْيَا بَلَّاقَ فُ هُنَع
هُلَلَا يَلَّصَ هَلَلَا لُؤَسَر

نَتِفْ لَأُرْكَدِي مَلَسَوِ هَيْلَع
هُنْ عَمَسُ نَحْنُ مُوقَلِاقَف
نُونَعَتُ مَكْلَعَلِاقَف
هَلْهَأِي فِلْجِرْلَاةَنْتِف
كَلْتِاقِلَجَأ: اُولِاقِ؟ هِرَاجَو
مَأِي صِلَاوُةَالْصِلَاأَهْرَفَكُت
عَمَسُ مَكْيِيَأْ نَكَلَوِ، هَقَدَّصِلَاو
لِاقِ؟ رَحْبَلَا جَوْمُ جَوْمَتِي تَلَا
مُوقَلَا تَكْسَأَف: هَفِي دُح
هَلَلْتَنَأ: لِاقِ، إِنَأ: تَلُقَف
لُوسَرُتْ عَمَسُ: تَلُقِ؟ كُوبَأ
هَيْلَعُ هَلَلَا يَلَصِ هَلَلَا
ضَرْعُتْ «: لُوقِي مَلَسَوِ

بُولُقْ ل ا ى لَعُ ن ت ف ل ا
يَافِ اَدُوعِ اَدُوعِ رِي صَح ل ا ك
ه ي ف ت كُن ا ه ب ر ش ا ب ل ق
ب ل ق ي ا و ا د و س ء ت كُن
ء ت كُن ه ي ف ت كُن ا ه ر كُن ا
ى لَعِ ر ي ص ت ي ت ح ا ض ي ب
ل ث م ض ي ب ا ى لَعِ ن ي ب ل ق
ء ن ت ف ء ر ض ت ا ل ف ا ف ص ل ا
ض ر ا ل ا و ت ا و م س ل ا ت م ا د ا م
ز و ك ل ا ك ا د ا ب ر م د و س ا ر خ ا ل ا و
ا ل و ا ف و ر ع م ف ر ع ي ا ل ا ي خ ج م
ن م ب ر ش ا م ا ل ا ا ر كُن م ر كُن ي
ء ت ت د ح و ء ف ي د ح ل ا ق ، ء ه ا و ه

أَبَابَ آهَنْيَبَ وَكَنْيَبَ نَأْ
لَأَقِ رَسْ كُنْيَبَ نَأْ كِشْوِي أَقْلُغْمُ
وَلَفَ ، كَلَّ أَبَا آلِ أَرْسَكَ أُرْمُعُ
، دَاعِي نَأْ هَلَّ عَلَّ حَتْ فُ هَّنْ أْ
رَسْ كُنْيَبَ لَبَّ آلِ تَلُّقُ
لُجَرَ بَابُ لَأْ كِلْ ذَنْ نَأْ هَتْ تَدَحْ وَ
أَثِي دَحْ ، تَوْمِي وَ أَلْتَقِي
هَأُورِ ، طِيلِ لَأْ أَلِ ابَّ سَيْلِ
، يِ ذِمَّرْتْ لَأْ وَ نَأْ خِي شَلْ أْ

Ҳузайфа розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Умар розияллоҳу анҳунинг олдида эдик. У: «Қай бирингиз Расулуллоҳ алайҳиссаломнинг фитналар ҳақида гапирганларини эшитгансиз?» деди. Бир неча киши: «Биз эшитганмиз», дейишди. У: «Кишининг аҳли ва қўшниси билан боғлиқ фитнани айтяпсизлар шекилли?» деган эди, «Шундоқ», дейишди. «Унга намоз, рўза ва садақа каффорат бўлади. Аммо қай бирингиз денгиздек мавж урадиган фитна ҳақида эшитган?» деди. Қавм жим бўлиб қолган эди, «Мен», дедим. У: «Сенми? Отангга раҳмат!» деди. Мен шундай дедим: «Расулуллоҳ алайҳиссаломнинг шундай деганларини эшитганман: **«Фитналар қалбга худди бўйранинг чўпидек кетма-кет келади. У қайси қалбга кирса, унга қора нуқта босилади. Қайси қалб уни инкор қилса, унга оқ нуқта босилади. Охир-оқибат**

булар икки хил қалбга айланади. Бири сафодек оппоқ бўлиб, токи осмонлару ер бор экан, унга фитна зарар етказмайди. Бири эса қора бўлиб, бир оз оқ аралашган бўлади. У тўнкарилган кўзага ўхшайди. Маъруфни билмайди, мункарни инкор қилмайди. Лекин ўзининг ҳавои нафсига нима тўғри келса, ўшани билади». Сўнгра унга «Сен билан унинг орасида ёпиқ эшик бор. У синдирилса керак», дедим. «Синдириладими, отанг ўлгур? Агар у очилса, ўрнига қайтмас экан-да», деди Умар. «Йўқ, синдирилади», дедим. Мен унга ўша эшик ўлдириладиган ёки ўладиган бир киши эканлигини айтдим. Бу хато бўлиши мумкин бўлмаган гап эди».

Икки шайх ва Термизий ривоят қилганлар.

Шарҳ: Ўша синдириладиган эшик – ҳазрати Умар розияллоху анҳунинг ўзлари эди. У зот ўлдирилгач, гўё фитналарни тўсиб турган эшик синди. Умар розияллоху анҳудан кейин фитналар пайдо бўла бошлади. Ҳазрати Усмон розияллоху анҳунинг даврларида эса фитна авж олиб, мусулмонлар бошига кўпгина мусибатлар тушди.

يَضَرُّ وَزَمَعِ نَبِ دِيغَسْ نَع
 اَسْلَاجُ تُنُكُ : لَاقُ هُنَعُ هَلَلَا
 هَلَلَا يَضَرُّ رَؤْيِرُهُ يَبَاغَم
 يَبْنَلَا دِجْسَمِ يَفُ هُنَع
 مَلَسَوِ هَيْلَعُ هَلَلَا يَلَص
 : رَؤْيِرُهُ وَبَا لَاقُ ، نَاوَرَمُ اَنَعَمَو
 قُوْصَمَلَا قِ دَا ص لَا تُعَمَس

يَلَع يَتْمَأْةَ كَلَه « لُوقِي
شَيْرُقْ نَمِةَ مَلْعُ يَدِي .
هَلْ لَأْةَ نَعَلْ : نَأُورَمَ لَأَقَف
وَبَأْ لَأَقَف ، ةَ مَلْعُ مَهْيَلَع
لُوقَأْ نَأْ تَشْ وَلْ : ةَ رِيْرُه
نَأْلُفِ يَنْبَوِ نَأْلُفِ يَنْبِ
: يَحْيِ نُبْ وُرْمَعِ لَأَقِ ، تَلَعَفَل
يَلِإِ يَدَجَ عَمُ جُخْأُ تَنْكَفِ
أُوكَلَمَ نِيحَ نَأُورَمِ يَنْبِ
أَنَامَلْعُ مَهْآرِ إِذِإْفِ ، مَأْشَلِإِبِ
ءَأْلُؤَهَ يَسَعِ : أَنَلْ لَأَقِ أَثْأَدْحَأُ
تَنْأُ : أَنَلُوقِ ، مَهْنَمِ أُونُوكَيِ نَأُ
: دَمَحْ أَوِ نَأْخِي شَلْأْ هَأُورِ . مَلْعَأُ

Саъид ибн Амр розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Абу Ҳурайра билан Набий алайҳиссаломнинг масжидларида ўтирган эдик. Марвон ҳам биз билан эди. Абу Ҳурайра: «Мен Содиқул-масдуқ соллаллоху алайҳи васалламнинг «**Умматининг ҳалокати қурайшлик болаларнинг қўлида**», деганларини эшитганман», деди. Марвон: «Ўша болаларга Аллоҳнинг лаънати бўлсин!» деди. Шунда Абу Ҳурайра: «Агар Бану Фулон, Бану Фулон дейишимни истасанг, айтаман», деди.

Амр ибн Яҳё айтади: «Ҳокимият Бану Марвон қўлига ўтганида, Шомда турганида бобом билан чиқар эдим. Бобом уларнинг ёш йигитлар эканини кўриб, «Мана шулар ўшалар бўлса керак», дер эди. Шунда биз «Буни сиз биласиз-да», дер эдик».

Икки шайх ва Аҳмад ривоят қилганлар.

Шарҳ: Ушбу ривоятга суйанган баъзилар «Эҳтимол, умматнинг ҳалокатига сабаб бўлганлар Бану Марвон бўлса керак», дейдилар.

هُنَعُ هَلَلَا يَضَرَّ رَمْعَ نُبَاِنَعُ
هَلَلَا يَلَّصَّ يَبْنَلَا عَمَّسُ هُنَّا
لَبُقَاتُ سُمُّ وَهَوِّ مَلَّسَ وَهَيَّ لَع
نَا إِلَا «لُوقِي قُرْشَمَلَا
ثِيحُ نَمَّ أَنْهَ هَ نَتِفَلَا
هَ أَوْر . «نَا طِيَّ شَلَا نُرَقُّ غُلَّ طِي
يَ ذِمَّرْتَلَا وَنَا خِيَّ شَلَا

Ибн Умар розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

«Мен Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг машриқ томонга қараб,
«Огоҳ бўлинглар, фитна мана шу томонда, шайтоннинг шохи
чиқадиган тарафда», деганларини эшитганман».

Икки шайх ва Термизий ривоят қилганлар.

Шарҳ: Уламоларимиз «шайтоннинг шохи» деган ибора ҳақида бир неча хил фикрлар айтганлар.

Довудий «Ҳақиқатан ҳам шайтоннинг иккита шохи бор», деган.

Ҳиравий эса «Унинг икки шохи – бошининг икки тарафидир», деган.

Баъзилар «Шайтоннинг шохидан мурод унинг қувватидир», деганлар.

Пайғамбар алайҳиссаломнинг машриққа ишора қилишларининг маъноси – ўша пайтда машриқ тарафда куфр аҳли яшаган.

هَلَلَايْلَ صَيَّبْنَا نَعُهُ نَعَو
مُهَلَلَا: لَأَقَمَّ لَسَوِ هِيَلَع
مُهَلَلَا، أَنْ مَأْشِي فِ أَنْ لَكِرَاب
«أَنْ نَمِي فِ أَنْ لَكِرَابِ،
يَفَوِ هَلَلَا لُؤَسَرَاي: أَوْلَاق
لَكِرَابٌ مُهَلَلَا» لَأَق، أَنْ دَجَن
لَكِرَابٌ مُهَلَلَا، أَنْ مَأْشِي فِ أَنْ ل
أَي: أَوْلَاق، «أَنْ نَمِي فِ أَنْ ل

أَنْدَجَنْ يَفَوْهَ لَلْأَلْوَسَرِ
:ثَلَاثُ لَأَيِّ فَلَاقُ هُنْظَافُ
نَتِفْلُ أَوْ لَزَالُ زَلَاكَ أَنْهَ
نُرَقُّ غُلْطِي أِهَبَّو
يِرَاخُ بَلْأَهَاوَرُ . «نَأْطِي شَلَا
يِذِمُّرَّتْ لَأَوُ

Яна ўша кишидан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Аллоҳим, Шомни баракали қилгин! Аллоҳим, Яманни баракали қилгин!»** дедилар. «Наждни ҳамми?» дейишган эди, яна **«Аллоҳим, Шомни баракали қилгин! Аллоҳим, Яманни баракали қилгин!»** дедилар. «Эй Аллоҳнинг Расули, Наждни ҳамми?» дейишган эди, менимча, учинчисида: **«У ерда зилзилалар, фитналар бўлади, у ердан шайтоннинг шохи чиқади»**, дедилар.

Бухорий ва Термизий ривоят қилганлар.

Шарҳ: Баъзи уламолар «Пайғамбар алайҳиссалом Нажд ҳаққига дуо қилмаганларининг сабаби ўша вақтда у юртнинг аҳли кофир бўлганидир», дейдилар. Нажд Мадинаи Мунавварага нисбатан машриқ тарафдир.

هَلَلِ الْوَسَرِ جَرَّخَ : لَأَقُ هُنْغَو
نَمَّ مَلَسَوِ هَيْلَعُ هَلَلِ أَيْلَصُ

سُأرُ: لَاقَفَ عَشْرًا عِ تَيْبِ
تَيْحُ نِم أَنُهُ نِم رِفُكُلَا
«نَاطِيَّ شِلَا نُرُقُ غُلُطِي
مِلْسُمُ هَاوَرُ. قِرْشَمُ لَا يَنْغِي

Яна ўша кишидан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Оишанинг уйидан чиқиб,
**«Куфрнинг боши мана бу ёқда, шайтоннинг шохи чиқадиган
тарафда»**, дедилар, яъни машриқда».

Муслим ривоят қилган.

Шарҳ: Дарҳақиқат, кейинчалик Пайғамбар алайҳиссаломнинг ушбу
мўъжизалари ўз тасдиғини топди. Кўпгина фитналар айнан Мадинаи
Мунавварага нисбатан машриқ бўлган тарафдан чиқди. Кейинчалик
яъжуж-маъжужнинг ҳам, Дажжолнинг ҳам машриқдан чиқиши айтилган.

«Фитналар ва Қиёмат аломатлари» китобидан